ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა — 1901 — სამშაბათი, 27 მარტი — № 1421

...ი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ...ივი სტრიქონი „პეტიტით" პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.
...მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის" და „ცნობის ფურცლის" რედაქციაში ..., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგო-...ში (ქვაშვეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
რედაქციის კანტორა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტიროზოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели"—„Моамбе". ტელეფონი № 372.

...ერინე სვიმონის ასული ზედგინიძისა, მარიამ სვიმონის ასული, ლევან და ... სვიმონის ძენი ზედგინიძენი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ სამშა-..., 3 აპრილს, სოფელ ძევერის ეკლესიაში გარდახდილ იქმნება წირვა და პანაშვიდი განსვენებულის

ნიკოლოოზ სვიმონის ძის ზედგინიძის

სულის მოსახსენებლად. (3—1)

განცხადება.

ბაქოში ქართველთა მიერ შემდგარმა ამხანაგობამ „ივერია",
...აც საგნად აქვს ნავთის და ყოველგვარ მთა-მადნეულობის საქმის წარმოება, ...ლო იჯარით ნავთიანი მიწა სანავთო აგარაკ „საბუნჩაში" და ამ მოკლე ხანში აპირებს შეუდგეს ნავთის საწარმოებელ მუშაობას.
...ნავე, საქმის გასადიდებლად და მკვიდრ ნიადაგზე დასამყარებლად, ამხანაგობამ საჭიროდ სცნო—ძირითადი თანხა გაადიდოს და ამის გამო გამოსცეს
დამატებითი პაები, თითო პაი ას (100) მანეთად ღირებული.
...ნი ამხანაგობისა, ვაუწყებთ რა ზემოხსენებულს, უმორჩილესად ვთხოვთ, ვისაც ...მატებითი პაის შეძენა ჰსურს, მოჰმართოს ამხანაგობას შემდეგის ადრესით:
...гор. Баку. Князю Іосифу Іюлоновичу Даліани. Въ контору торгово-про-...еннаго товарищества „Иверія", по Меркурьевской ул., въ домѣ Арафелова.
ამავე ადრესით უნდა გამოიგზავნოს ფული.

გამგენი ამხანაგობისა სამთო ინჟენერნი: თ. ი. ი. დადიანი. თ. დ. გ. ჯორჯაძე. პ. ვ. ბრაიდოვსკი.

(6—7)

საუკეთესო აბრეშუმის ჭიის თესლი

მოიკითხეთ ქ. ბათუმში, მ. ნიკოლაძის წიგნის მაღაზიაში. ფასი ...ომიერია. (15—9)

ქართველთა საალებ-მიცემო ამხანაგობის

„მუამაპალის"

...ობა აუწყებს ბ.ბ. წევრთ და პატივცემულ საზოგადოებას, რომ მის მა-...ში, რომელიც იმყოფება ოქოევის სახლში, გოლოვინის პროსპექტზე, ...ს გვერდით, იყიდება პირიანად ყოველგვარი საუკეთესო ბაკალეული და ...ონომიური საქონელი და საზღვარ-გარეთული და ადგილობრივი სას-...ი, მოსკოვის სუხარი შუევისა და აგრეთვე სააღდგომოდ ყველა საჭირო ...ეულობა და პასკები გენეს და ალიხანოვის საკანდიტეროდან. (2—2)

მთავრობის განკარგულებანი

სამხედრო უწყებას:

...ოვნილ იქმნა, თანახმად თხოვნისა, უმთავრე-...ბის უწყების მოხელე ტიტულ. სოვეტნიკი ...ლი.

სამოქალაქო უწყებას:

განჯის გუბერნიის, ყაზახის მაზრის უფროსი სტატსკი სოვეტნიკი ყ ა ნ ჩ ე ლ ი, თანახმად თხოვნისა, დათხოვნილ იქმნა სამსახურიდგან მუნდირით.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან")

24 მარტი.

პეტერბურგი. „საეკლესიო უწყებებში" (ცერკოვნია ვედომოსტი) გამოცხადებულია გრაფინია ტოლსტოის წერილი მიტროპოლიტ ანტონის მიმართ და მიტროპოლიტის პასუხი. მიტროპოლიტი სწერს შემდეგს: „ის კი არ იყო სასტიკობა, რაც სინოდმა განაცხადა,—თქვენი მეუღლე ეკლესიას განერინაო; არა, სასტიკად თვით ის მოექცა თავის თავს, როცა უარჰყო თვისი სარწმუნოება იესო ქრისტესადმი. აი ამ უარ-ყოფაზე უნდა მოგსვლოდათ თქვენ ჯავრი; თქვენი მეუღლე დაბეჭდილი ქაღალდის ნაგლეჯისაგან კი არ იღუპება, არა, ის იღუპება იმ მიზეზით, რომ პირი იბრუნა საუკუნო ცხოვრების წყაროსაგან. თქვენ მეუღლეზე, ვიდრე ის ცოცხალია, არ ითქმის, რომ დაღუპულიაო; მაგრამ ის კი სრულიად მართლაა ნათქვამი, რომ ის ეკლესიისაგან განრინებულია და მისი წევრი აღარაა, სანამ ისევ არ შეუერთდება ეკლესიასაო. თავის ეპისტოლეში. სინოდმა მხოლოდ ნამდვილი ფაქტი აღიარა და ამიტომ სინოდზე ჯავრი მხოლოდ იმათ მოუვათ, ვინც არა უწყიან, თუ რას იქმონენ. თქვენ მთელი მსოფლიო თანაგრძნობას გიცხადებთ,—რაიცა არ მიკვირს,—მაგრამ ვფიქრობ კი, რომ თქვენთვის ეს ბევრი არაფერი ნუგეშიაო. შარშან, როცა გაზეთებმა გაავრცელეს ამბავი თქვენი ქმრის ავადმყოფობისა, ეკლესიის მსახურნი ჰკითხულობდნენ, უნდა ვსცნათ ის, ეკლესიასა და სარწმუნოებისგან განრინებული, ღირსად ქრისტიანული დაკრძალვისა და ლოცვისა, თუ არაო. ამ საგანზე მიჰმართეს სინოდს და ამან საიდუმლო დარიგება გაუგზავნა ეკლესიის მსახურთ და მხოლოდ ის ერთად ერთი პასუხი მისცა, როგორიც შეეფერებოდა: „არ უნდა დასაფლავდეს ქრისტიანულის წესით, თუ ეკკლესიას არ შეუერთდა და ისე გარდაიცვალა". აქ არავისათვის არავითარი მუქარა არაა და სხვანაირი პასუხის მიცემა არც შეიძლებოდა და არცა ვფიქრობ, რომ სადმე თუნდ ურიგო მღვდელმაც გაბედოს და გრაფს ქრისტიანული წესი აუგოს, და თუნდ ეს წესი შეასრულოს ვინმემ კიდეც, მაშინ ესეთი წესის აგება ურწმუნოსათვის იქნება წმინდა წესის შებღალვა. ან რა საჭიროა ძალმორეობით მოექცნენ თქვენ ქმარს, რადგანაც ეჭვი არ არის, რომ მას თითონ არა ჰსურს, რომ ქრისტიანული წესით დაკრძალულ იყოს. რაკი თქვენ ცოცხალ ადამიანს, გსურთ ეკლესიის წევრად იცნათ თქვენი თავი და რადგანაც ეკლესიაც ნამდვილად ცოცხალ გონიერ არსებათა კრებულია ცხოველის ღვთის სახელით შეერთებულთა, ამიტომ თავის თავად ირღვევა თქვენი აზრი, რომ ეკკლესია თქვენთვის განყენებული მცნებაა და თქვენ უბრალოდ აყვედრით ეკკლესიის მსახურთ ბოროტებასა და ქრისტეს მიერ ნაანდერძევ უმაღლეს სიყვარულის კანონის უარჰყოფას. სინოდის ოქმი არ არღვევს ამ კანონს,—პირიქით ეს ოქმი არის სიყვარულის ოქმი, ისაა მოწოდება თქვენი ქმრისადმი ეკკლესიას დაუბრუნდეს და მორწმუნეთადმი ილოცონ მასზე ეკკლესიის მწყემსებს აწესებს უფალი ღმერთი, და არა თვით მათ აღიარეს თავიანთი თავი ეკკლესიის მეთაურად, როგორც თქვენ ამბობთ. ისინი ბრილიანტით შემკულ ბიტრებს და ვარსკლავებს ატარებენ, მაგრამ ამას დიდი მნიშვნელობა არა აქვს მათ მსახურებისათვის: იგინი მწყემსებად იყვნენ, იმ დროსაც, როცა ძაძით იყვნენ შემოსილნი და დევნილნი და მწყემსებად დარჩებიან ყოველთვის, თუნდაც რომ ისევ ძაძის ჩაცმა მოუხდეთ, რაც უნდა ავად მოიხსენიონ და რაც უნდა სამარცხვინო სიტყვები უწოდონ მათ". დასასრულ მიტროპოლიტი ამბობს: „ღმერთმა გაკურთხოთ თქვენ და იხსნას და შეიწყალოს მეუღლე თქვენი".

პეტერბურგი. 24 მარტს-ინგლისის საგანგებო ელჩების წასვლის დღეს, ცარსკოესელოს სასახლეში გამართულ იქმნა უმაღლესი საუზმე, რომელზედაც მიწვეულ იყვნენ ინგლისის საგანგებო ელჩები

ფელეტონი

...მათე დასთა საერთო მოქმედების ნიადაგი ევროპაში.

I

...ვლეთ ევროპის საზოგადოებაში ორი ...ნტი ჩაითვლება აუცილებელ პირო-...კონომიურის განხეთქილების გაჩენისა: ...ყოფა საზოგადოებისა შეძლებულ და ...რო წოდებად და ბ) ამ უსახსრო წო-...ა მიერ შეგნება ბრძოლის საჭიროე-... ევროპიულ საზოგადოებაში ამ ორ ...ნტთა ბევრად თუ ცოტად განვითა-...სავსებით გვაჩვენებს, თუ რამდენად ...ი და მწვავეა ეკონომიური ბრძოლა ...ულ საზოგადოებაში. მხოლოდ თვით ...ი ამ ბრძოლისა ხშირად სუსტდება ...ინარდება სხვა-და-სხვა ისტორიულ ...ოებათა გავლენით. თანამედროვე ცხო-... წამოაყენებს ისეთ კითხვათ, რომელ-...დაწყვეტა შეუძლებელია მარტო კლა-...ბრძოლის პრინციპის საშუალებით.

დასავლეთ ევროპაში სამ გვარი აზრი არსებობს ეკონომიურ ბრძოლის დედა-აზრის შესახებ. სამისავე თეორიის მიმდევარნი პრინციპიალურად ერთმანეთს ეთანხმებიან და აღიარებენ, რომ დასავლეთ ევროპის საზოგადოება დაყოფილია ორ ბანაკად: პირველ ბანაკს შეადგენენ მესაკუთრენი, რომელთა ხელშიაც არის იარაღი წარმოებისა, ხოლო მეორე ბანაკს—არა მესაკუთრენი, რომელნიც წარმოადგენენ სამუშაო ძალას, და რომ ამ ბანაკთა მატერიალური ინტერესები დიამეტრალურად ეწინააღმდეგებიან ერთმანეთს. ამავე დროს ეს თეორეთიკოსნი სულ სხვა-და-სხვა აზრისანი არიან იმის შესახებ, თუ როგორ მოქმედობს ამგვარი ეკონომიური წეს-წყობილება სხვა-და-სხვა პარტიების პრაქტიკულ პროგრამების შემუშავებაზე.

ევროპის ცხოვრების მიერ წამოყენებული კითხვა ამგვარია: რა ურთიერთი დამოკიდებულება უნდა არსებობდეს უსახსრო კლასთა და მათთა დამცველთა და მესაკუთრეთა შორის, პროლეტარიისა და ბურჟუაზიულ დაწესებულებათა შორის. ანუ მატერიალური და სულიერი (ნაციონალური, პოლიტიკური, ზნეობრივი და სხვა) ინტერესები მებრძოლთა კლასთა ყოველთვის და ყოველ პირობებში არიან ერთმანეთის წინაალმდეგნი, თუ ზოგჯერ ისინი ერთმანეთს ეთახმებიან კიდეც?

ეგრედ წოდებული „უკიდურესი მემარცხენე" ნაწილი საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიისა, თავის წარმომადგენლის გედის პირით, ამ კითხვაზე შემდეგ პასუხს იძლევა: „კლასთა ბრძოლამ უნდა მისცეს მიმართულება პროლეტარიის ყოველ დღიურ მოქმედებას, მის პოლიტიკას და ტაქტიკას... ეს ბრძოლა უნდა იყოს სტიმული ჩვენის ყოველ დღიურ და ყოველ წუთის მოქმედებისაო". რადგან ორ კლასთა შორის წინაალმდეგობა არსებობს, სოციალისტებს, გედის აზრით, თუ არ ოპოზიციისა, სხვა პარტიის შედგენა არ შეუძლიანთ და ამიტომ ხსენებულ პარტიას სოციალისტებისას არ შეუძლიან შეიწყნაროს არავითარი კავშირი და კომპრომისი ბურჟუაზიულ საზოგადოებასთან. რაც უნდა უსამართლობა მოხდეს ბურჟუაზიულ საზოგადოებაში, რაც უნდა დაითრგუნონ მისთა წევრთა უფლებანი, სოციალისტთა პარტიამ ამას არავითარი ყურადღება არ უნდა ათხოვოსო. ამასთანავე, ამ პარტიის თვალში ყოველს მნიშვნელობას მოკლებულია ის საკანონმდებლო მოქმედება, რომელსაც აზრად აქვს მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესობა, რადგან იმას ისეთი მცირედი გაუმჯობესობა პალიატივად მიაჩნია და უებარ წამლად არა სთვლის. ამ საზოგადო მოსაზრებით აიხსნება ის გულგრილობა, რა გულგრილობითაც მოეკიდნენ „უკიდურესი მემარცხენენი" ფრანგთა სოციალისტებისა (გედისტები და ბლანკისტები) დრეიფუსის „პროცესს" და საბუთად ამ გულგრილობისა იმას ასახელებენ, რომ პროლეტარიებს არ შეუძლიანთ გამოესარჩლონ მდიდარ კაპიტანს, რომლის ცხოვრება და მოქმედება სავსებით ეწინააღმდეგება მუშათა ინტერნაციონალურ ინტერესებსო. ამითივე აიხსნება ის გარემოებაც, რომ ეს ფრაქცია მტრულად შეეგება სოციალისტთა დეპუტატს მილიერანს, როდესაც ის შევიდა ვალდეკ-რუსოს „ბურჟუაზიულ" სამინისტროში. „მე ვფიქრობ,—ამბობს იგივე გედი,—რომ როცა ბურჟუაზიას შორის რამე უსამართლობა ხდება, ამ ბურჟუაზიას არა აქვს

24 მარტს მოვიდნენ პეტერბურგში მისი უმაღლესობა თავადი გიორგი მაქსიმილიანეს ძე რომანოვსკი, ჰერცოგილიხტენბერგისა და პრინცი ალექსანდრე პეტრეს ძე ოლდენბურგსკი.

24 მარტს დიდი მთავრინა ელისაბედ მავრიკის ასულის თანადასწრებით, გაიხსნა ღამის გასათევი სახლი უპატრონო ბავშვებისათვის; ამ სახლთან დაწესებულია ბიურო, რომელსაც მიზანი აქვს ეს უპატრონო ბავშვები ხელობაში მისცეს.

24 მარტს, ნაშუადღევის 6 საათზე, ინგლისის საგანგებო ელჩები პეტერბურგიდან საზღვარ გარეთ წავიდნენ.

ხარკოვი. დოღები 15 აპრილს დაიწყება და 15 მაისამდე გაგრძელდება.

მიტავა. კურლანდიის მდინარეებზე ყინული დაიძრა; ძლიერი წყალ-დიდობაა.

ჩისტოპოლი. მდ. კამაში წყალს ექვსი ჩარექი სიმაღლე მოემატა, ყინული კლებულობს.

პეკინი. ამ კვირია ელჩებმა მოისმინეს სპეციალისტების აზრები ჩინეთის სახელმწიფო შემოსავალის და აგრეთვე იმის შესახებ, შეუძლიან თუ არა ჩინეთს სამხედრო საზღაურის სარგებლის გადახდა, მათ ალაპარაკეს ზ. რობერტ ჰარტი და გონკონგ-შანჰაის, რუსეთ-ჩინეთის და გერმანია-აზიის ბანკის მეთაურები. ჯერ სახელმწიფოებმა ვერ გადასწყვიტეს საბოლოოდ, თუ რანაირად იქმნენ მოწესრიგებულნი ჩინეთის საქმეები; ამას გარდა არაა აგრეთვე გადაწყვეტილი, თუ სულ რამდენი საზღაური უნდა გადიხადოს ჩინეთმა სახელმწიფოების სასარგებლოდ. ბევრ სახელმწიფოს ჯერ არც კი გამოუცხადებიათ, თუ რამოდენა საზღაურს თხოულობენ ისინი ჩინეთისაგან.

პეკინი. რობერტ-ჰარტი შემდეგ წინადადებას იძლევა უცხოელთა ზარალის ასაყენებლად: 1) ხარჯის აკრეფას(?) შეუძლიან შემოიტანოს 15-დან 20 მილიონ ტაელამდე, 2) ჩინურ ნავების, ეგრედ წოდებულ, ჯონკების გადასახადს—3-დან 5 მილიონამდე, 3) პეკინში საქალაქო გადასახადის შემოღებას—$^1/_2$ მილიონამდე, 4) საქონლის გადამზიდავ ნავების, ეგრედ წოდებულის, „მანკტურ“-ების გადასახადს 3 მილიონამდე და 5) პურის მაგიერ ფულის გადასახადის შემოღებას—2 მილიონამდე.

პეკინი. როგორც კონსულები იტყობინებიან ამოიდან, ადგილობრივი მმართველობა თანახმაა ამოის ნავთ-სადგურში მდებარე კულინსუ გახდეს უცხოელების საცხოვრებელი ადგილი. მაგრამ ამისათვის საჭირო იყო ყველა ელჩების თანხმობა შესახებ ამისთანა საცხოვრებელ ადგილების დაარსებისა. ამიტომ შეიკრიბნენ ელჩები ამ კითხვის განსახილველად და წინააღმდეგი შეიქნა მარტო ელჩი იაპონიისა, რომელსაც სხვა მიზნისათვის უნდოდა ეს კუნძული. ბოლოს იაპონიის ელჩიც შეიქნა თანახმა და ამ გვარად ელჩები შეთანხმდნენ სთხოვონ ჩინეთს ხსენებულ კუნძულის დათმობა უცხოელთა დასასახლებლად. ეს კუნძული დიდ სარგებლობას მოუტანს უცხოელებს.

ლონდონი სრულიად სარწმუნო წყაროებიდან შევიტყეთ, რომ რუსეთის წარმომადგენლთ უცხოეთში დაევალათ გადასცენ მთავრობებს შემდეგი განცხადება: „რადგანაც მიღებულ ცნობებიდან აღმოჩნდა, რომ ეხლანდელ გარემოებებში ცალკე შეთანხმებას მანჯურიის საქმეების შესახებ იმის მაგიერ, რომ იგი მოწმობდეს რუსეთის მეგობრულ განწყობილებას ჩინეთის ინტერესებისადმი, შეუძლიან მიაყენოს მეზობელ სახელმწიფოს ყოველგვარი დაბრკოლება, რუსეთი არა თუ არ თხოულობს ჩინეთის მთავრობისაგან ამ შეთანხმების მოხდენას, არამედ სრულიად უარს ამბობს ამ საგნის შესახებ მოლაპარაკების განგრძობაზე. რჩება-რა არა ერთხელ გამოცხადებულ პროგრამის შეურყეველი მიმდევარი, რუსეთის საიმპერატორო მთავრობა მშვიდობიანად შესცქერის საქმეთა მომავალ მიმდინარეობას.

სოფია. ყოფილი მინისტრ-პრეზიდენტი სტოილოვი გარდაიცვალა გუშინ ღამ მოკლე ავათმყოფობის შემდეგ.

ლონდონი. სოლსბერი დილით რივიერში წავიდა.

რიგა. დვინაზე ყინული დაიძრა.

25 მარტი

პეტერბურგი. გამოცხადებულია უმაღლესი რესკრიპტი გენერალ-ადიუტანტის ვანნოვსკის სახელზე: „პეტრე სიმონისძევ! ხალხის განათლების რიგიან გზაზე დაყენება ყოველთვის შეადგენდა რუსთა ხელმწიფეების ერთ უმთავრესს საზრუნველ საგანს, რომელნიც სცდილობდნენ მტკიცედ, მაგრამ თანდათანობით მის გაუმჯობესობას რუსეთის ცხოვრების ძირითადის პრინციპებისა და დროების მოთხოვნილების შესაბამად; ხოლო უკანასკნელის წლების გამოცდილებამ დაგვანახვა, ჩვენის სწავლა-განათლების საქმის ისეთი არსებითი ნაკლულევანება, რომ მე საჭიროდ დავინახე ამ საგნის სავსებით გადასინჯვა და შესწორება. დიდად ვაფასებ რა თქვენ სახელმწიფო გამოცდილებასა და განათლებულს გონებას, აღმოგირჩიეთ თქვენ ჩემ თანამშრომლად რუსულის სკოლის გაახლებისა და მოწეს-რიგების საქმეში, და მოგიწოდებთ-რა სახალხო განათლების მინისტრის თანამდებობაზე, რომელსაც ამ დროით ფრიად დიდი მნიშვნელობა აქვს, სრული დარწმუნებული ვარ, რომ მტკიცედ და შეუდრეკელად ეცდებით მიაღწიოთ ჩემგან აღნიშნულ აზრს და რუსეთს ახალგაზდობის განათლების საქმეში გამოიჩენთ გამოცდილებით განსწავლულ გონებას და გულკეთილ მზრუნველობას ამ ახალგაზდობის შესახებ. აკურთხოს ღმერთმა ჩვენი შრომა, და დეე დაგვეხმარნენ ჩვენ მშობლები და ოჯახები, რომელთა პირდაპირი მოვალეობაა თავიანთის შვილების შესახებ მზრუნველობა და მაშინ მალე დადგება ის დრო, როცა მე და ჩემთან ერთად მთელი ხალხი სიამაყითა და ნუგეშით მივიჩნევთ ახალგაზდობას სამშობლოსათვის მტკიცე და ნამდვილ სასოებად და მის მჭიდრო საფუძვლად.“ ნამდვილსა ზედა მოწერილია: „გულწრფელად თქვენი პატივისმცემელი

ნიკოლოზ“.

უმაღლესი ბრძანება: გენერალ ადიუტანტი ჩერტკოვი დანიშნულია ვარშავის გენერალ-გუბერნატორად და ვარშავის სამხედრო ოლქის ჯარების უფროსად. ვარშავის სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსს გენერალ ლეიტენანტს პუზირევსკის ებოძა ინფანტერიის გენერლობა და დაინიშნა იმავე ოლქის ჯარების უფროსის თანაშემწედ.

ბუხარესტი. სეფე-სიტყვაში, რომლითაც დაიწყო ახალის პარლამენტის სხდომები, მეფე მიაქცევს პარლამენტის ყურადღებას მაზედ, რომ ფინანსების მდგომარეობა უნდა იქმნას გაუმჯდობესებულიო.

სოფია. მთელი მმართველობა მაკედონელთა კომიტეტისა სარაფოვით დატუსაღებულ იქმნენ ღამით, და კრების ადგილი დახურეს. როგორც ამბობენ, კომიტეტის დატუსაღება იმან გამოიწვია, რომ აჯანყების მოხდენას აპირებდნენო.

ჰონკონგი. როგორც იტყობინებიან „ამოიდან“, საფრანგეთის გემმა „დიოლიბა“-მ წარსულ ოთხშაბათს, ამოიდან ზღვისაკენ, ზღვის ქვეშ ტელეგრაფის მავთულები დააწყო და ადგილობრივ მმართველებს კი არა გააგებინა-რა. ამბობენ, რომ მეორე გემი ნავთ-სადგურის გარე იყო, რათა ტელეგრაფის ეს მავთულები შეერთებია სხვა მავთულებთან, ამ მავთულების მიმართულება კი არ იციან. „დიოლიბა“ დაბრუნდა დღეს, მავთულები გადასჭრა და ბოლო გემის ნაპირას აიტანა. საფრანგეთის სატრანსპორტო გემი „ფინკლანგი“ მოვიდა აქ „საიგნიდან“. საფრანგეთის კრეისერი ამ ჟამად აქ არის.

პეკინი. ჩინეთის რწმუნებულთ მიიღეს ელჩებისაგან წარმოდგენილი სია იმ პროვინციელ დამნაშავე მანდარინთა, რომელნიც უნდა იქმნენ დასჯილნი 242 მისიონერ ქალებისა და ბავშვების მოკვლისათვის.

ბერლინი. გრაფი ვალდერზე იტყობინება პეკინიდან: „ავაზაკთა ბრბო განვდევნე ტიანძინის ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთისაკენ. 20 ავაზაკი იქმნა მოკლული და 29 ფურგუნი მიდის სურსათით და თოფ-იარაღით წაართვეს მათ. ჯარები დაბრუნდა თავისს დასაბინავებელ ადგილზე.

პარიზი. ავადმყოფი მინისტრ-პრეზიდენტი ინახულა ლუბემ.

ვენა. იმპერატორმა [illegible] პრეზიდენტს კერბერს რესკრიპტი [illegible]დენი ლეოპოლდის დიდის ჯვრისა.

სოფია. მაკედონიის კომიტეტის მეთაურის წევრის დატუსაღება მო[illegible] სამართლოს გამომძიებლის წინადა[illegible] მიკაიმანის მოკვლის საქმის გამო. [illegible] ბასთან დაახლოებულ წრეებში ა[illegible] რომ ამ საქმეს არავითარი პოლი[illegible] ხასიათი არა აქვსო. ენერგიულ[illegible] მედებას მთავრობისას აწერენ ი[illegible] მოებას, რომ ოსმალეთმა და სხვა [illegible] მწიფოებმა არა ერთხელ მოითხო[illegible] ვრობისაგან ფიცხელი მოქმედება, [illegible] რეთვე იმას, რომ ამას წინეთ მაკე[illegible] თა გაზეთში მუქარით აღსავსე წე[illegible] იყო დასტამბული. დატუსაღება ის[illegible] რომ წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ. [illegible] რომ კიდევ დაატუსაღებენ რამდენიმ[illegible]

ბუხარესტი. პარლამენტმა ბი[illegible] ბალანსი 245.325.000 ფრანკიდან შ[illegible] 218.500.000 ფრანკამდის. ეხლანდე[illegible] ვრობას იმედი აქვს ბიუჯეტის შესრ[illegible] მიაღწიოს, თუმც მოსალოდნელი [illegible] ვალი შემცირებულ იქმნა. ამისათვი[illegible] ხმარებს 25 მილიონ ფრანკს, რო[illegible] შენახული აქვს და ეხლანდელს გ[illegible] ხადს გაადიდებს ექვსი მილიონის ფ[illegible] ახალი გარდასახადი არ იქმნება შემ[illegible] ლი.

26 მარტი.

პეტერბურგი. 25 მარტს ხელმწ[illegible] პერატორმა ინახულა ლეიბ-გვარდიი[illegible] ნოსანი პოლკი.

კიევი. წყლის გამყვან მოღვაწეთა [illegible] დაიხურა.

ბარცელონა. რუსეთის გემები „[illegible] ტორი ალექსანდრე II“, „ხრაბრი[illegible] „აბრეკი“ მოვიდნენ აქ.

პარიზი. ლუბე წავიდა ნიცაში[illegible] თან ახლავან დელკასსე და გენერალი [illegible]

სპეცია. ხმელთა შუა ზღვის [illegible] გენუას ჰერცოგის უფროსობით [illegible] ტულონისაკენ.

ჟურნალ-გაზეთებიდ[illegible]

✿ გაზეთები იუწყებიან, რომ, როცა [illegible] დოოდ კენჭი უყარეს ასსოციაციების [illegible] ხებ კანონს, ამას მიემხრნენ ყველა [illegible] ციალისტები, ყველა რადიკალები და[illegible] და ის ზომიერი რესპუბლიკელები, [illegible] ბიც ჩვეულებრივ მთავრობის მხარეს არია[illegible] ტუც ამ კანონს მიემხრო. კანონის მოწ[illegible] დეგენი იყვნენ მემარჯვენეთა მთელი დასი[illegible] და შეერთებული კონსერვატორები, ნაცი[illegible] სტები, მელინისტები, ზომიერების ნაწილ[illegible] შორის რიბო, ორი გადამდგარი რადიკა[illegible]

ნება პროლეტარიას შვილთა დახმარება სთხოვოს... ერთი ნაწილი პარტიისა, განაგრძობს გედი,—იძულებულ შეიქმნა მოსცილებოდა კლასთა ბრძოლის ნიადაგს და ამის შემწეობით შევიდა მისი ერთი წარმომადგენელი სამინისტროში და ეს შესვლა პროლეტარიის გამარჯვებად მიაჩნია... თანამედროვე საზოგადოებაში გამოსაცვლელი არაფერია, ვიდრე კერძო მფლობელობის ფორმა ძირიანად არ შეიცვლება...

ასე ჰფიქრობს გედი, დამფუძნებელი ფრანგ მუშათა პარტიისა. მაგრამ ეს მხოლოდ „ფიქრებია“ იმისი, რადგან მთელი პრაქტიკული მოღვაწეობა გედისა უარყოფაა აქ წარმოთქმულ მოსაზრებათა. გედი, უმთავრესი ავტორი ფრანგ მუშათა მინიმალურ და აგრეთვე აგრარულ პროგრამებისა, რომლებშიაც აღნიშნულია გზა მუშათა მდგომარეობის თანდათან გაუმჯობესობისა კანონმდებლობის შემწეობით, გედი, რომელიც ოცი წლის განმავლობაში მხურვალე მონაწილეობას იღებდა საფრანგეთის მუშათა კანონმდებლობის შემუშავებაში, გედი, რომლის გავლენითა და მეცადინეობით უმრავლესობა ჩრდილოეთ საფრანგეთის ქალაქების თვით-მმართველობისა სოციალისტთა ხელში გადავიდა, რეფორმისტი და პრაქტიკი გედი თავის თავს ეწინააღმდეგება, როცა ამბობს, რომ რეფორმა და, საზოგადოდ, საკანონმდებლო მოქმედება არ აუმჯობესებს მუშათა ცხოვრების მდგომარეობასო.

ბებელი (გერმანიაში), ენრიკო ფერი (იტალიაში) და ვანდერველდი (ბელგიაში) სრულიად არ ეთანხმებიან გედს ბურჟუაზიასთან საერთო მოქმედების კითხვის შესახებ. მხოლოდ ეთანხმებიან იმაში, რომ სოციალისტები ბურჟუაზიულ სამინისტროში თავის წარმომადგენელის ყოლას პრინციპიალურად არ უნდა გამოუდგნენო. თუმცა ეს ასეა, გარემოება კი ხშირად არღვევს ამ პრინციპიალურ გადაწყვეტილებას და ამისათვის ეს კითხვა უფრო ტაქტიკის კითხვაა ვიდრე პრინციპისაო.

გერმანიის სოციალისტთა დამოკიდებულება ბურჟუაზიულ დაწესებულებათა და პარლამენტალურ მოქმედებასთან ამ უკანასკნელ ოცდა ათის წლის განმავლობაში თვალსაჩინოდ შეიცვალა. 1869 წელს ლიბკნეხტი კატეგორიულად წინააღმდეგი იყო საპარლამენტო მოღვაწეობისა. „პარლამენტში ჩვენ მიერ წარმოთქმულ სიტყვებს,—ამბობს ლიბკნეხტი,—არავითარი გავლენა არა აქვთ კანონმდებლობის შემუშავებაზე. ჩვენ ლიტონ სიტყვებით პარლამენტს ვერ დავაჯერებთ... და ან რა პრაქტიკული სარგებლობა აქვთ პარლამენტში წარმოთქმულ სიტყვებს?—არავითარი!... ხოლო პარლამენტალურ მოქმედების ზარალი კი აუარებელია. სახელდობრ, აი რა შედეგი მოსდევს: პრინციპიალური კომპრომისი, დაქვეითება პოლიტიკურ ბრძოლისა საპარლამენტო სიტყვიერ კამათამდე, დარწმუნება ხალხისა, რომ ბისმარკისეული პარლამენტი მოწოდებულია სოციალურ კითხვის გადასაწყვეტად“. მაგრამ რამდენისამე წლის შემდეგ იგივე ლიბკნეხტი, მოწინააღმდეგე საპარლამენტო მოქმედებისა, არამც თუ რეიხსტაგში დეპუტატობას ჰკისრულობს, არამედ შედის საკსონის ლანტაგშიაც, რაიცა მისგან შემდეგ ფიცს მოითხოვდა: „ვფიცავ უზენაესსა, რომ არ ვუღალატებ და ერთგული ვიქნები კონსტიტუციისა და ვემსახურები მეფისა და სამშობლოს განუყოფელ ინტერესებს. ღმერთი იყოს ჩემი შემწე“. ლიბკნეხტს თავის დროზე უსაყვედ[illegible] დნენ ძველ ტრადიციების ღალატი[illegible] ამ ფიცის მიცემისათვის. მხოლოდ ლ[illegible] ხტი თავს იმით იმართლებდა, რომ [illegible] ფორმალურ დაბრკოლებას თითქმის [illegible] თარი მნიშვნელობა არ აქვს შედარე[illegible] სარგებლობასთან, რომელიც იმის პა[illegible] შეეძლო ენახა ბურჟუაზიულ დაწეს[illegible] ბებში შესვლითო. ამ აზრისავე იყო [illegible] ქსიც, რომელიც ამბობდა: „ჩვენ პრ[illegible] ტარიასთან ერთად ბურჟუაზიის წი[illegible] დეგ ვმოქმედობთ და ბურჟუაზიასთან [illegible] აზნაურებისა და მღვდლების წინაა[illegible] გო“.

გერმანელთა თანამედროვე სოცია[illegible] მოკრატიული პარტია ამაზე მეტსაც ამ[illegible] იმის მიერ აღნიშნულ აზრის მისაღ[illegible] იგი ბურჟუაზიას მეტსაც უთმობს და [illegible] ადუნებს კლასთა ბრძოლის პრინციპს.

მაგრამ ამის შესახებ ქვემოდ გვე[illegible] ბაასი.

არჩილ ჯორჯაძე.

(დასასრული იქნება)

...კი და ლეგერისიე) და ორი სოციალ-ნაციონალისტი. კენჭის ყრაში მონაწილეობა არ მი... 7 გადამდგარმა რადიკალმა და 15 ზომიერ... ესპუბლიკელმა. პალატიდან კანონ-პროექტი ...ოვნებლივ გარდაეცემა სენატს. როგორც ...ერთი გაზეთი იუწყება, სენატი ივნისამდე ...ეუდგება მის განხილვას. ყოველ შემთხ... ...ი ჰფიქრობენ, რომ სენატი ძალიან ბევრს ...ლებას არ შეიტანს ამ კანონში, ასე რომ ...სში სენატორები ამ პროექტის განხილვას ...ყოდ დაასრულებენ და პალატას დაუბრუნე... პალატაც პარლამენტის საზაფხულოდ დათ... ...მდე დაამტკიცებს ამ კანონს. «კრი დე პა... წინასწარმეტყველობს, რომ სენატში ამ ...ს 160 კაცი მაინც ეყოლება მომხრეთ.

...საფრანგეთის გაზეთები ბევრსა სწერენ ...ტის-მიერ მიღებულს კანონზე, რომელიც ...აციებს შეეხება. რადიკალური და სოცია... ...ი გაზეთები სიხარულს გამოსთქვამენ იმის ..., რომ პალატამ მთავრობის პროექტი მიი... ...თუმცა კი შესაძლებლად მიახნიათ, რომ ...ძალული კონგრეგაციები ფარულად და ხუ... ...იმოქმედებენო. ნაციონალისტური და მო... ...სტული გაზეთები, რასაკვირველია, მკაც... ...ჰკიცხავენ მთავრობასა და მის კანონ-პრო...ს, ისინი ამ კანონს სთვლიან, როგორადაც ...ვალურ კანონს, რომელიც სინიდისისა და ...ების თავისუფლებას არღვევსო. სულ სხვა ...ასა როშფორის «ინტრანსიჟან»-ი. ის ირწ...ას, რომ კანონი ასოციაციების შესახებ მხო... ფარისევლობის კომედიაო.

...მ კანონ-პროექტსო,—ამბობს როშფორი,— ... ასოციაციები ჰყავს ნიშანში ამოღებული ...რა კონგრეგაციები. მართლაც, ამ კანონით ...რობას ნება აქვს დაითხოვოს ყოველი ასო...ია, როგორც საერო, ისე საბერო, მაგრამ ...ანაც ვალდეკ-რუსსო, ლანესანი, მონისი, ...ო და ლეგრე იეზუიტების აგენტები და პა... ...ლეონ მე-XIII რწმუნებულნი არიან, ამიტომ ... არ არის, რომ ისინი ამ კანონს მოიხმა... ...იმის წინააღმდეგ, ვინც მათ აწუხებს და არა ...რეგაციონისტების წინააღმდეგ, რომელთა... ...დიდი მეგობრები არიან».

...ოგიერთი გაზეთები ირწმუნებიან, რომ ამ ...ის მიღების შემდეგ პაპისა და საფრანგე... შორის დიპლომატიური ურთიერთობა შეს...ათ. მაგრამ «პოლიტიშე კორესპონდენც»-ი ...აწყვეტით უარ-ჰყოფს ამ ხმას და იმის აზ...პაპი მხოლოდ იმას ეცდება, რომ ხსე...ლი კანონი სენატში ცოტა შეცვლილ იქმ... ...კონგრეგაციების სასარგებლოდ.

...ზ. «სიეკლ»-ი იუწყება: მემარჯვენეთა ...ელინისტებს ჯერ კიდევ იმედი აქვთ, რომ ...ნონ-პროექტს დაამხობენ მომავალში.

...მ მოკლე ხანში დაიწყება სადეპარტამენტო ...ების სესსია და მელინისტებს იმედი აქვთ, ...ეს საბჭოები მთავრობის პროექტის წინაა... ...ები იქმნებიანო. ამას გარდა მელინისტებს ...რახვა აქვთ საჯარო ლექციები წაიკითხონ ...ან და ჩააგონონ ხალხს, რომ წინააღუდგ... ...მ კანონის დამტკიცებას.

ახალი ამბავი

... გუშინ წინ, კავკასიის მთავარ-მართე... ... თავ. გ. ს. გოლიცინმა დაათვალიერა ...ლისის მიხეილის სამკურნალო და სხვა... ...ორის ინახულა ამ დღეებში ალექსეე...იერ 21 ადგილას დაჭრილი ტფილისის ...ტა-ტელეგრაფის უწყების ინჟინერი ...ვი. შემდეგ მთავარ-მართებელმა ინა... ... გადამდებ სენით ავადმყოფების ბარა... ... დაათვალიერა იქაურობა და ყველაფე... ...ეს-რიგზე ნახა. საავადმყოფოში 7 ავად... ...ია დიფტერიტით და 5 ქუნთრუშით.

... ამ რამდენიმე დღის წინად ტფილის... ...ვლით ყოფილა უწმინდესის სინოდის ...ერ-ტეხნოლოგი ბ-ნი პავლოვსკი, რო... ...ც დაუთვალიერებია სემინარიისათვის ...ე შეძენილი ადგილი და იმ დასკვნამ... ...სულა, რომ ყოვლად შეუძლებელი ...ბა იმ ადგილზე სემენარიისათვის შე... ... აგება. ჯერ ადგილი სივრცით საკმა... არაა და გარდა ამისა მას გარშემო ...ლ საქეიფო ბაღები და სამიკიტნოები ...ოო, რაც მეტად ცუდს გავლენას იქონიებენ მოსწავლეთა აზრდის საქმეზედო. ამის გამო საქმის განხილვის დროს სემენარიის რექტორს წინადადება შემოუტანია შესახებ სემინარიის მცხეთაში გადატანისა. სემინარიის გამგეობას მოუწონებია ეს აზრი, მაგრამ მოწვეულმა პედაგოგიურმა რჩევამ ვერ დაინახა სასარგებლოდ სემინარიის მცხეთაში გადატანა. ეხლა გამგეობას განზრახვა აქვს გაჰყიდოს ვერაზე შეძენილი ადგილი და იყიდოს სხვა უფრო მოხერხებულ ადგილას.

✦ პეტერბურგიდან დაბრუნდა ტფილისის სემინარიის რექტორი არქიმანდრიტი სტეფანე.

✦ ინჟენერ მიხაილოვის თაოსნობით ტფილისში შესდგა „ქუთაისის წყლის მილის ამხანაგობა“. ძირითადი თანხა უდრის 350,000 მანეთს. თითო პაი ღირს 100 მან.' რომლის გადახდა ნაწილ-ნაწილ შეიძლება: პირველად-20%, დანარჩენი ფული შეიძლება გადახდილ იქმნეს ოთხ ვადაზე; უკანასკნელი ვადა—1902 წლის 15 სექტემბერია.

✦ გუშინ, 26 მარტს, მიხაილოვის საავადმყოფოში მიიყვანეს პოლიციის მე-8 ნაწილიდან ტყვიით დაჭრილი ახალგაზდა 17 წლის ქალი.

✦ ბუხარის ემირი ამ ზაფხულს გაატარებს აბასთუმანში, სადაც მისთვის უკვე დაქირავებულია აგარაკი.

✦ ყარსიდგან გვატყობინებენ, რომ იქ ორი წარმოდგენა გაუმართავს ქართულ დრამატიულ დასს ბ-ნნი ვლ. ალექსიმესხიშვილის, ვ. გუნიას და ნინა ჩხეიძის მონაწილეობით. წარმოუდგენიათ ორი პიესა «ბედს ვერ წაუხვალ» და «უბედური ნაბიჯი». ადგილობრივ საზოგადოებას თავისი ძვირფასი სტუმრებისათვის განუწყვეტელი ნადიმები და სადილ ვახშმები გაუმართავთ და თითქმის ყველანი დაუჯილდოვებიათ ძვირფასის საჩუქრებით. დიდი ხანია ყარსის ქართველებს აგეთი მოძრაობა და სიამოვნება არ დასტყობიათ. არტისტები თავის მხრივ განუსაზღვრელ მადლობას უთვლიან ყარსის ქართველობას და განსაკუთრებით მათს წარმომადგენელს ყარსის პოლიცმეისტერს თავადს მიხეილ ხერხეულიძეს.

✦ ბათუმიდან დაბრუნდა ტფილისში მთავარ-მართებლის კანცელარიის დირექტორი სანდრიგაილო.

✦ გამომძიებელი შეუდგა ფოსტა-ტელეგრაფის ტეხნიკის ივანოვის დაჭრის საქმის გამოძიებას. ივანოვი ეხლა უკედ გრძნობს თავს.

✦ პარასკევს ტფილისში ჩამოვა ავსტრო-ჰუნგრეთის მეფის შვილის შვილი პრინცი ბავარიისა გიორგი დიდის ამალით და დარჩება ტფილისში კვირამდე.

✦ შაბათს, 24 მარტს, სხდომა ჰქონდა ქალაქის გამგეობას, რომელსაც წარედგინა განსახილველ—დასამტკიცებლად ქალაქის სასწავლებელთა-გამგე კომისიის დადგენილება სასწავლებელთათვის მკურნალების ამორჩევის შესახებ; გამგეობამ დაამტკიცა კომისიის დადგენილება, რომლითაც სკოლის მკურნალებად არჩეულ იქმნენ ზ. გ. ქალანთაროვი და ნიკ გამ. სუნდუკიანცი. ამასთანავე გამგეობამ დაამტკიცა მკურნალებისათვის შედგენილი წესდება, რომლითაც, სხვათა შორის, მკურნალებს დაევალებათ ზაფხულობით, როცა მოსწავლეები დათხოვნილი იქნებიან, მიიღონ თავზე ძალაქის სასანიტარო ვალდებულებათა ასრულება.

✦ კვირას, 25 მარტს, ქალაქის გამგეობის სადგომში კრება ჰქონდად ბარგის მზიდავ მეეტლეებს, კრების საგანი იყო-უსტაბაშის არჩევა. სანამ არჩევანი მოხდებოდა, მეეტლეებმა მოითხოვეს, რათა არჩევანში მონაწილეობა არ მიეღოთ სხვა სახელმწიფოების ქვეშევრდომებს. აირჩიეს ერთის წლის ვადით ისევ ძველი უსტაბაში-ნაზაროვი.

✦ 25 მარტისათვის დანიშნული კრება საქალაქო სკოლების ღარიბ მოსწავლეთა შემწე საზოგადოებისა არ შესდგა, რადგან არ გამოცხადდა წევრთა საჭირო რიცხვი.

✦ ავჭალის ტრამვაის კონტრაგენტებმა მოსთხოვეს უსახელო საზოგადოების წარმომადგენელს როზის, რათა, თანახმად მათ შორის არსებულ ხელ-შეკრულებისა, ჩაიბაროს ავჭალის ტრამვაი ხელშეკრულობაში აღნიშნულ ვადამდე, რომელიც 15 აპრილს თავდება.

✦ 15 აპრილისათვის დანიშნულია საზოგადო კრება საურთიერთო დამზღვევ საზოგადოებისა. უნდა აირჩიონ ხსენებულ საზოგადოების გამგეობის დირექტორი.

✦ სოფ. თერჯოლიდან (შორ. მაზ.) გვწერენ: „აქეთ ცუდი ამინდებია: აგერ შვიდი—რვა დღე გადის, რაც ღვაფი და სიცივეებია, მეტადრე ღამ—ღამობით. ვენახები გამოვიდა, ოთხი გოჯი მეტი აქვს ყლორტები (რქები), მაგრამ მეტი სიცივეებისა გამო ძლიერ დაზარალდა: მთლად დაუწითლდა ნორჩი ფოთლები, ყლორტები და გამოჩენილი მტევნები, მეტადრე საფერავის ყურძნისას; ძალიან გვაფიქრებს, ამ სიცივეებმა ვენახებს საბოლოოდ არა ავნოს რა!.. ჩვენში მომსწრეც არავინაა ამ დროს ამოდენად გამოსულის ვენახისა და ხე—ტყისა. პურის მოსავალს კარგი პირი უჩანს.

✦ მანგლისიდან გვწერენ: «კვირას, მარტის 18-ს, საღამოს 6½ საათზე, აქ ერთი უბედურება დატრიალდა: გორის მაზრის მცხოვრებმა გლეხმა ანდრია წიკლაურმა დასჭრა სამი კაცი—ორი ჯარის კაცი და ერთიც გლეხი რუსი ივანოვი. აი ამ საქმის გარემოებაც: წიკლაური კარგა ხანია ციმბირში იყო გაგზავნილი, მხოლოდ ამ ცხრა თვის წინეთ გამოპარულა იგი და იმალებოდა. ამ ბოლოს დროს იგი ჩამოსულა მანგლისში და შესულა ერთ სამიკიტნოში. მოუთხოვნია ღვინო, დაულევია და წასულა ფულის გადაუხდელათ. მედუქნე შეხვეწნია იქვე შემთხვევით შესწრებულ გლეხს ივანოვს გამოუდექი იქნება რამენაირათ ან აქ მოიყვანო, ანა და ფულები გამოართვიო. ივანოვი იმ წამსვე გამოუდგა წიკლაურს და მოეწია. ჯერ ივანოვს ხმაც არ ამოეღო, რომ წიკლაურმა ორჯელ რევოლვერი ესროლა და ფეხში რომ დასჭრა იგი, იქვე ორი ჯარის კაცი იყო და მისცვინდნენ წიკლაურს; უკანასკნელმა მაღალი ხმით მიაყვირა, წადით თქვენ გზაზე, თორემ ცუდ დღეს დაგაყენებთო. ერთი ჯარის კაცი უკანიდან მოეპარა წიკლაურს, ეცა ხელში და წაართვა რევოლვერი და ხანჯალიც. მაგრამ წიკლაურს შენახული ჰქონებია ბებუთი და როდესაც იგი პოლიციაში მიჰყავდათ ხსენებულ ჯარის კაცებს, ამოიღო ბებუთი და ერთიცა და მეორეც მუცელში დასჭრა. რადგან ეს ანბავი თვით კაზარმების ახლო მოხდა, სხვა სალდათებიც მოვიდნენ, დაიჭირეს წიკლაური და პოლიციას გადასცეს.

დაჭრილი ორი ჯარის-კაცის მორჩენა შეუძლებელია.

✦ რკინის გზების უმთავრეს სამმართველოს ახსნით, უფასოდ წამლობის უფლება აქვთ იმ პირთ, რომელნიც, გარდა გზის ხარჯის ფულისა, იღებენ ჯამაგირს წლიურადარა უმეტეს 1200 მანეთისა.

✦ ნოვოროსიისკიდან გვწერს ერთი მუშათაგანი: „დადგა გაზაფხული და დაიწყებს ჩვენი მხრიდან აქეთკენ ხალხის დენა, რადგან ჩვენში ხმაა გავრცელებული, ვითომ აქეთკენ დიდ-ძალი სამუშაო იყოს და ფულის შოვნაც ადვილი. საუბედუროდ აქ მოსულებს იმედები უცრუვდებად და ამოდენა უსაქმოდ დარჩენილი ხალხი ვინ იცის როგორ ცხოვრებას არ ეძლევა. საჭიროა, აქეთკენ წამოსვლის მსურველნი ჯერ დაბეჯითებით გაიგებდნენ საქმის გარემოებას და შემდეგ გაბედავდნენ წამოსვლას.“

✦ ნოვოროსიისკიდან მოგვივიდა გიგო ბასილოვისაგან ქართული ხელთ-ნაწერი „დაუჯდომელი“ წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გადასაცემად.

✦ ჩვენ მოგვივიდა „ჯეჯილის“ რედაქციის გამოცემული პატარა წიგნი „გუსტავ ვაზა“. წიგნაკი შეიცავს 59 გვერდს და ღირს მხოლოდ ერთი შაური.

ტფილისის სამეურნეო ბანკის წევრთა წლიური კრება.

კვირას, 25 მარტს, მოხდა წლიური კრება სამეურნეო ბანკის წევრთა; კრებას [illegible] მეტი წევრი დაესწრო. კრების თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა ერთხმად თავ. ი. ზ. ანდრონიკაშვილი, ხოლო მდივნად ბ. ფონ-ბრენნერი. თავდა-პირველად კრებას მოხსენდა შარშანდელი კრების ოქმი და ანგარიში საზოგადოების მოქმედებისა 1900 წელს; ანგარიშის შესახებ ცნობები ჩვენ უკვე გვქონდა მოყვანილი შაბათის №-ში, ასე რომ აქ აღარ გავიმეორებთ.

ი. გ. ქუთათელაძე და ა. ვ. სულხანიშვილი შეეკითხნენ გამგეობას, რატომ არ არის ასრულებული შარშანდელი კრების დადგენილება იმის შესახებ, რომ გამგეობას შეემუშავებინა პროექტი ბანკის სამეურნეო კრედიტის გაძლიერებისა და ეს პროექტი წარედგინა საგანგებო კრებისათვისო. გამგეობის წევრებმა თავ. ვ. ს. მიქელაძემ და ვ. რ. ყიფიანმა ამის პასუხად განმარტეს: გამგეობასა და საბჭოს ჰქონდათ სჯა ამ საგნის შესახებ და იმ დასკვნას დაადგნენ, რომ ჯერ-ჯერობით ბანკს არ შეუძლიან გააფართოვოს სესხის გაცემა სამეურნეო ნაწარმოების გირაოს ქვეშო; უმეტეს ნაწილს მეურნე-თავად-აზნაურთ სესხი გააქვთ თამასუქებით, ხოლო თუ ნაწარმოების გირაოთი ისურვა ვინმემათგანმა სესხის აღება, ბანკი თითქმის არასოდეს მათ უარს არ ეუბნებაო; რაც შეეხება გლეხთა შორის ამ კრედიტის გაძლიერების საქმეს, ეს მოითხოვს საგენტოების დაარსებასა და დიდ ხარჯს, რასაც ჩვენი ბანკი ჯერ-ჯერობით ვერ იკისრებსო; ამ მოსაზრებათა ძალით გამგეობამ ვერ სცნო შესაძლებლად შარშანდელ კრების დადგენილების ასრულება და საგანგებო კრების მოწვევაც საჭირო აღარ შეიქნაო.

ამ განმარტებამ ხანგრძლივი კამათი გამოიწვია. უმეტესი ნაწილი არ დაკმაყოფილდა გამგეობის ახსნით და უსაყვედურებდა მას, რომ ყურადღებით არ მოქცევიხართო კრების დადგენილებასაო.

ი. გ. ქუთათელაძემ აღძრა კითხვა იმის შესახებ, რომ აუცილებლად საჭიროა ოზურგეთში გაიხსნას ბანკის საგენტო, რათა ხელი შეეწყოს იქაურ სამეურნეო მრეწველობას და, უმთავრესად, მეაბრეშუმეთაო. კამათის შემდეგ კრებამ დაადგინა: დაევალოს ბანკის საბჭოსა და განსაკუთრებულს კომისიას—მომავალ კრებისათვის შეადგინოს პროექტი სამეურნეო ნაწარმოების გირაოთი სესხების გაძლიერების შესახებ. კომისიის წევრებად არჩეულ იქმნენ: ბ.ბ. ალ. კობიაშვილი, ალ. სულხანიშვილი, ი. ქუთათელაძე, ხიმშიაშვილი და ამირაღოვი.

შემდეგ კამათი გამოიწვიეს ბ-ნის ვ. ა. სულხანიშვილის შენიშვნებმა ანგარიშის შესახებ. ბ. სულხანიშვილმა შენიშნა, რომ ბანკი ნელა ვითარდება; სულ წლის განმავლობაში წევრად შესულა 71 კაცი, წევრობაზე—კი უარი უთქვამს 35 კაცს; ეს იმით აიხსნება, რომ ბანკის გამგეობა მეტის მეტად აძნელებს და დიდ დროს ანდომებს წევრებად ჩარიცხვისა და სესხის გაცემის საქმესაო; სესხის გადაწყვეტისთვის მხოლოდ ერთი დღე აქვს კვირეში დანიშნულიო. გამგეობის წევრმა თავ. მიქელაძემ ამაზე უპასუხა, რომ სიფრთხილე მოითხოვს წევრად ჩარიცხვის მსურველის შესახებ ცნობები შეიკრიბოს, ეს-კი დროს მოითხოვსო; გამგეობა რაც შეიძლება ზრუნავს გაუადვილოს მსურველთ მიღებისა და სესხის აღების პროცედურაო; რაც შეეხება იმას, რატომ კვირეში მხოლოდ ერთხელ სწყდება სესხის გაცემაო, უნდა გავიხსენოთო, რომ ტფ. საურთიერთო კრედიტის საზოგადოებამ მხოლოდ დიდი ხნის პრაქტიკის შემდეგ დაიწყო კვირაში ორჯერ ამ საქმის განხილვა, ჩვენთვის-კი ჯერ ჯერობით საკმარისია ერთი დღეცაო. პასუხმა არ დააკმაყოფილა ბ. სულხანიშვილი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ

მსესხებელნი შევიწროებულნი არიან საქმის გაჭიანურებით, რომ სოფლის მეურნე იძულებულია ოთხი-ხუთი დღე დაჰკარგოს ტფილისში სესხის გადახდისა და კვლავ სესხის აღებისათვისო და სხვა.

ბ. ი. ქუთათელაძემ აღძრა საკითხი სესხის %%-ის დაკლების შესახებ, რადგანაც $9^{1}/_{2}$% მეტად დიდიაო.

თავ. მიქელაძემ ამის პასუხად განმარტა, რომ გასულ წელს რუსეთში საფინანსო კრიზისი იყო და ყველა ბანკებმა ასწიეს სარგებლიო; ზოგან ეხლაც 10% იღებენო და ჯერ-ჯერობით %%-ის დაკლება არ შეიძლება, თორემ ბანკი უთუოთ იზარალებსო.

კიდევ მცირეოდენ კამათის შემდეგ ანგარიში დამტკიცებული იქმნა ერთხმად. შემდეგ კრებას წარედგინა ამ წლის ხარჯთ აღრიცხვა. სულ ხარჯი გამოანგარიშებული იყო 19.239 მანათი. მოგვყავს ზოგიერთი ციფრი: საბჭოს წევრთა დასაჯილდოვებლად გამგეობა თხოულობდა 900 მანეთს წელიწადში თხუთმეტ-თხუთმეტ მანეთს თითო სხდომისათვის საბჭოს თითო წევრზე; მიმღებ კომიტეტის წევრთათვის—1560 მ. (სამ-სამი მან. სხდომაზე); გამგეობის თითო წევრს—2400 მან., წინანდელ 1500 მან. მაგიერ.) კასსირს 920 მ., უფროს ბუჰგალტერს—1200 მან., 1-ლ მის თანაშემწეს—600 მ., მეორეს—540 მ., მესამეს—480 მ., მეოთხეს—420 მ., მწერალს—360 მ. და სხვა.

ბევრმა წევრმა აღიარა—ხარჯთ-აღრიცხვა დიდი არისო; გასულ წელს ბანკს სულ დაეხარჯა 13.851 მ. 70 კ. ეხლა-კი 19 ათასზე მეტია ნაანგარიშევიო, ეს მეტად დიდი მომატება არისო. ხანგრძლივის კამათის შემდეგ კრებამ დაამტკიცა ხარჯთ აღრიცხვა შემდეგის ცვლილებით: საბჭოს წევრთათვის გადაიდო 600 მ. წელიწადში (თითო თუმანი თითო სხდომაზე თვეში) 900 მ. მაგიერ; გამგეობის წევრთა ჯამაგირათ დარჩა ისევ 1800 მ., რაც გადაწყდა კენჭის ყრით (58 წინააღმდეგ 31-ისა) და მწერალს მიემატა 40 მ. წელიწადში (400 მ. 360 მანეთის მაგიერ).

შემდეგ კრებას მოხსენდა წმინდა მოგების განაწილება. წმინდა მოგება ბანკს საანგარიშო წელს ჰქონია 7003 მ. 53 კ.; აქედან: სათადარიგო თანხაში ჩაირიცხება 700 მან. 35 კ., ხაზინის გადასახადი 743 მ. 23 კ., წევრების შუა გასანაწილებლად რჩება 5470 მ. 60 კაპ., კრებამ დაამტკიცა ეს განაწილება იმ ცვლილებით, რომ წევრების დივიდენდიდან 2% ჩაირიცხოს სათადარიგო თანხაში, ხოლო წევრს მიეცეს დივიდენდად 5%.

კრების დასასრულ მოხდა არჩევნები. საბჭოს ორ წევრათ არჩეულ იქმნენ ისევ ი. გ. თულაშვილი და ი. ბ. საგინაშვილი; დირექტორად ისევ თავ. ვ. ს. მიქელაძე (69 ხმით წინააღმდეგ 26-სა); სარევიზიო კომისიის წევრად არჩეულ იქმნენ ბ.ბ. ფონ-ბრენერი, ამირალოვი და ტარიელიშვილი.

კრება დაიხურა ნაშუადღევის $4^{1}/_{2}$ საათზე.

ტფილისის საურთიერთო ნდობის კრედიტის საზოგადოების წევრთა კრება.

კვირას მოხდა საზოგადო კრება ტფილისის საურთიერთო ნდობის კრედიტის საზოგადოების წევრთა; კრებას დაესწრო 250 კაცზე მეტი, რომელთაც დიდ-ძალი ვექილობაც წარმოადგინეს, ასე რომ 750 ხმაზე მეტი იყო.

როგორც სჩანს საზოგადოების საბჭოს მოხსენებიდან, 1900 წლის განმავლობაში საზოგადოების თანხა 1.300.480 მანეთიდან ასულა 1.356.880 მანეთამდე; წევრთა რიცხვი 1461-დან ასულა 1563-მდე; სათადარიგო თანხას მომატებია 34.833 მან. 97 კაპ., ასე რომ ამ ჟამად საზოგადოებას ეს თანხა შეადგენს 390,000 მან. სულ საზოგადოებას საანგარიშო წელს დაუტრიალებია 170.126.556 მან.; საზოგადოებაში მიბარებულ თანხებს უმატნია 383.074 მან. 96 კაპეიკით; თამასუქები გაუნაღდებია 8.461.106 მანეთის; სარგებლიან ქაღალდების გირაოთი საზოგადოებას გასულ წელს გაუცია 1.673.575 მან. სესხი, წმინდა მოგება საზოგადოებას დარჩენია 189.238 მან. 94 კ.; დივიდენდის რაოდენობა—11.70%; აქედან 1 მ. 78 კაპ. უნდა ჩაირიცხოს სათადარიგო თანხაში, წევრს—კი უნდა მიეცეს 100 მანეთზე 9 მ. 92 კაპ.

მცირეოდენ მაკათის შემდეგ კრებამ დაამტკიცა ანგარიში. შემდეგ კრებამ გადაწყვიდა დაარსებულ იქმნას განსაკუთრებული ფონდი საზოგადოებისთვის საკუთარ შენობის ასაგებად;—ამისთვის დივიდენდიდან ყოველ-წლივ უნდა გადაიდვას 0,92% (რაიც შეადგენს წელიწადში 11,600 მანეთს) იმ დრომდე, სანამ შესდგებოდეს საჭირო თანხა.

დიდი კამათი გამოიწვია თავ. გ. მ. თუმანიშვილის არჩევნების საქმემ. თავ. თუმანიშვილი არჩეულ იქმნა ბანკის დირექტორად 1899 წელს. საზოგადოების წესდებით დირექტორი ირჩევა ხუთის წლით; საბჭომ კი თავ. თუმანიშვილის არჩევნები დანიშნა წელს იმ მოსაზრების ძალით, რომ ბ-ნი გ. თუმანიშვილი არჩეულ იქმნა სერგეევის მაგიერ, რომელიც გარდაიცვალა 1899 წელს და რომელსაც სამსახურის ვადა ორი წელიწადი-ღა დაურჩა. ბევრი ამის წინააღმდეგი შეიქმნა და წესდების მე-45 §-ის ძალით თხოულობდნენ, რომ თუმანიშვილის არჩევნები სამის წლით გადაიდვასო. თვით ბ-ნი თუმანიშვილი იმ აზრისა იყო, რომ არჩევნები ეხლავ უნდა მომხდარიყო. რადგანაც კრებაზე ამ საკითხმა დიდი უთანხმოება გამოიწვია და ვერაფერი გამოირკვა, საბჭოს თავმჯდომარემ გ. გ. ადელხანოვმა გამოაცხადა, რომ სპობს ამ საკითხის შესახებ კამათს და ფინანსთა სამინისტროს მიჰმართავს განმარტებისათვის; მანამდის კი დირექტორად ისევ თავ. გ. მ. თუმანიშვილი დარჩებაო.

შემდეგ კრებას წარედგინა 1901 წლის ხარჯთ-აღრიცხვა. შარშანდელი ხარჯთ-აღრიცხვა ყოფილა 51.300 მანეთი; საზოგადოებას კი ნამდვილად დახარჯვია 50.000 მანეთი; 1901 წლისათვის საბჭო თხოულობს ისევ 51.300 მანეთს. კრებამ დაამტკიცა ეს ხარჯთ-აღრიცხვა.

ბოლოს მოხდა არჩევნები. საბჭოს წევრებად აირჩიეს ისევ ზ. გ. თამამშევი (411 ხმით, წინააღმდეგ 121-სა) და ი. ი. წოვიანოვი (429 ხმით, წინააღმდეგ 106). სარევიზიო კომისიის წევრებად აირჩიეს ბ.ბ. ოპოჩინინი, ვეიდენბაუმი და ტერ-მიქელოვი.

პროვინცია

ფოთი. შარშან ფოთის ქალ. საბჭომ აღძრა შუამდგომლობა იმის შესახებ, რომ ქალაქს მიეცეს იმ ნახევარ კაპეიკიან გარდასახადისაგან, რომელიც იკრიბება ფოთიდან გატანილ-შემოტანილ საქონლის ყოველ ფუთზე, საჭირო ფული და ნავთ სადგურისაკენ მიმავალი ქუჩებისა და გზების შესაკეთებლად. გარდა ამისა ამ ფულით უნდა შეკეთებულიყო ის გზაც, რომელიც მიდის ფოთიდან სუფსამდე და რომელიც ქალაქ ფოთის ადგილებზე არის გაყვანილი, ე. ი. ფოთიდან მდინარე მალთაყვამდე. ამ გზებისა და ქუჩების შეკეთება კი აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს, რადგან აქედან გადააქვთ და გადმოაქვთ ყველაფერი საქონელი გურიიდან და თვით ქალაქიდან ნავთ სადგურში. ერთ ხანათ ამ გზებისა და ქუჩების შეკეთებისათვის საჭირო იყო ქალაქის ინჟენერის გამოანგარიშებით 245861 მან. 47 კაპ., ხოლო ყოველ წლივ შესაკეთებლად არა უმცირეს 20771 მან. 43 კაპ. ახლა, როგორც ნამდვილად ვიცით, ეს შუამდგომლობა ქალაქისა უკვე შეუწყნარებია სამინისტროს, რაც უკვე აცნობა ქალაქის გამგეობას ქუთაისის სამხედრო გუბერნატორმა, ეს დიდი ბედნიერებაა თვით ქალაქისათვის და აგრეთვე გურიისათვის, რადგან ამით გურია მშვენიერის გზატკეცილით შეუერთდება ფოთს.

დიმელი.

ქ. ოზურგეთი. თუ მკითხველს ახსოვს, «ცნ. ფურც.» ამას წინად მოხსენებული იყო, რომ ქუთაისში გარდაცვლილმა თავ. დ. ნაკაშიძემ თავისის სოფლის გურიანთის სკოლას უანდერძა 2,200 მანეთი და უკანასკნელის რიგზე მოხმარება «წერა-კითხვის საზოგადოებას დაავალა. ეხლა, როგორც ნამდვილად გავიგეთ, მისს მემკვიდრეთაც 300 მანეთი შეუწირავთ ოზურგეთის საქალაქო სკოლის სამეურნეო განყოფილებისათვის. ეს ფულები შემდეგი შინაარსის წერილით წარუგზავნიათ ზემოხსენებულის სკოლის უფროსისათვის: «მოწყალეო ხელმწიფევ! გთხოვთ მიიღოთ ეს მცირედი შესაწირავი ჩვენგან და მოახმაროთ თქვენდამი რწმუნებულის სკოლის სამეურნეო განყოფილებას. ამით ჩვენ ვასრულებთ განსვენებულის ჩვენის მშობლის უკანასკნელს ნებას, რომელიც გთხოვდა—რაც შეიძლება უბრალოდ და მარტივად დამმარხეთო და ის ფული, ან ნაწილი მისი, რომელიც ჩემ სახელოვნად დამარხვაზე უნდა დახარჯოთ, რაიმე კეთილს საქმეს შესწირეთო».

ჭეშმარიტად მადლობის ღირსნი არიან გარდაცვალებულის თავადის ჭირისუფალნი, რომ ღარიბ სასწავლებელს ხელი მოუმართეს, ხოლო ხალხს დიდ მისაბაძავი და კეთილი მაგალითი უჩვენეს. რა დიდი საშვილიშვილო საქმე გაკეთდებოდა ჩვენს ღარიბ გურიაში, რომ ხალხის ქონებრივად დამღუპველის ჩვეულების (ტირილის) მაგიერ ყოველი გარდაცვლილის ჭირისუფალი მცირეოდენ წვლილს საზოგადო საჭიროებისათვის გადასდებდეს! თუ მივიღებთ მხედველობაში, ჩვენში ყოველ წლივ აუარებელი ფული იხარჯება «ტირილების» გამართვაში, ადვილად წარმოვიდგენთ, რომ ამ წესით სულ ცოტა ხანში შესაძლოა შეგროვდეს კაი ძალი ფული, რომელიც საშუალებას მოგვცემს ხელმოკლე გურულებს ერთ-ერთი უადრესი საჭიროებათაგანი დავიკმაყოფილოთ. ღმერთმა ინებოს, რომ ზემოხსენებული მშვენიერი მაგალითი მიუბაძველად არ დარჩენილიყოს.

მ.

განჯა. 21 მარტს საკრებულო დარბაზში გამართული იქმა საღამო ადგილობრივის სავაჟო გიმნაზიის ღარიბ მოსწავლეების სასარგებლოდ. საღამოს პროგრამმა იყო შემდეგი: რუსულმა ხორომ, რომელიც მოამზადა გიმნაზიაში სიმღერის მასწავლებელმა ბ. ბეჟანიშვილმა, შეასრულა ათამდე რუსული და ორიც ქართული სიმღერა; შემდეგ წარმოდგენილი იქმნა ვოდევილი «Ночное». წარმოდგენას მოჰყვა ცეკვა, რომელმაც დამის ორ საათამდის გასტანა.

ამ საღამოს უმთავრესს ინტერესს წარმოადგენდა ხორო, რომელმაც კარგათ შეასრულა რამდენიმე ძნელი სიმღერა და ამითი ასიამოვნა დამსწრე საზოგადოება.

ყველაზედ მეტად-კი მოეწონა საზოგადოებას ქართული სიმღერა «სამშობლო», «ახ, მეზურნე», «ამოდუღდი» ბ. ყარაევის მელოდია, რომელმაც მრავალი ტაშის ცემა გამოიწვია და რომელიც ხორომ გაიმეორა. მართლაც რომ ეს ნომერი საუკეთესო იყო მთელ კონცერტის პროგრამმაში. პირველში თითქო ვიწრო თვარაგალში მოქცეული ხმა, თანდათან იმლება, როგორც ყვავილი გაიშალოს და ბოლოს სრული, ლამაზი და მკვირცხლი აკორდები ჰხიბლავენ მსმენელს. მეტად სასურველია, რომ ეს ხმა მალე დაიბეჭდებოდეს და გავრცელდებოდეს. ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, მაშინ იშვიათი მუსიკის მოსიყვარულე მოიპოვება, რომელმაც არ შეისმინოს ეს ხმა და ყოველი ხორო შეისწავლის მას. ეხლა-კი რის ვაი ვაგლახით უნდა იშოვოს კაცმა ეს სიმღერა, თვითონ გადასწეროს, ან არა და საჩქაროთ შეასწავლოს ხოროს რაკი ნოტებს ბევრგან საჭიროებენ, არა გვგონია, რომ მეტად ბევრი დაჯდებოდეს ამ სიმღერების დაბეჭდვა: «წერა კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება» ცოტაოდენ შემწეობასაც არის რომ აღმოუჩენდეს, თვითონ ბ. ყარაევი იკისრებდა დაბეჭდვას და ამით ხელს შეუწყობდა მშვენიერ სიმღ[ერის] გავრცელებას საზოგადოებაში. თუ კარგი გვაბადია, ვეცადოთ [illegible] საზოგადოებას და სხვას არ [illegible] დის გვიწყალობებენ და [illegible].

საღამოს შემოსავალი 200 მანეთზე [illegible] უნდა იყვეს აღდგომის შემდეგ სადგურზე თვლები აპირებენ წარმოდგენის გამარ[თვას] სცენის სასარგებლოდ, რომელიც ეხლახანს [აა]ნეს სადგურზე. წარმოდგენილი იქნება 1) «ცოლქრმობის წინააღმდეგი» და 2) «და[...] ალდა ჯვარა».

თ.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ-ნო რედაქტორო! თქვენ პატივცემულ გ[აზეთის] „ცნობის ფურცლის" მე-1404 №-ში დასტამბ[ული] იყო ჩემ მიერ გამოგზავნილი კორესპონდენცია, სახებ დაბა სამტრედიის დეპუტატებისა, რომლ[ებიც] ვითომ მე „ცილს" ვწამებდი ხარჯის გამწერ კომ[იტე]ტის სიის გადასწორებას და დაბაში მეტი ფულის [აკრეფას] კრებაზე. რასაკვირველია, ეს კორესპონდენცია მოეწონათ ხსენებულ დეპუტატებს და პასუხიც მცეს „ცნობის ფურცლის" მე-1411 №-ში. სიმართლის აღსადგენად მოგახსენებთ შემდეგს [...] მარტს ბ. სამტრედიის ბოქაულმა მახარაძემ ს[ა]გებო კრება მოახდინა; კრებაზე დაესწრო მ[...] სამტრედიის ვაჭრები და საქმის განხილვის შ[ემდეგ] აღმოჩნდა, რომ გამწერ კომიტეტის მიერ შედ[გენი]ლი სია გადასწორებულია და მოგროვე[ბულია] 75 მანეთით მეტი ფული. თუ ბბ. დეპუტატები [...] რამეს ურიგოს იპოვიდნენ, მათ შეეძლოთ სია [...] დაებრუნებინათ გამწერ კომიტეტისათვის და [...] არ ჰქონდათ უფლება თავის ნებით მიმატებ-მო[კლე]ბისა. საინტერესოა ვიცოდეთ, თუ რა ფონდი[ს] საძლიერებლად უნდათ ეგ მეტი აღებული [...] თუმან ნახევარი. იმედია, ეხლაც არ ჩაჩუმდებია[ნ და] პასუხს მოგცემენ.

ლავრენტი გოთოშია.

რედაქტორი ალ. ჭყონია. გამომცემელ[ი] ალ. ჯაბადა[რი].

გამოსადეგი ცნობანი

პეტერბურგის ბირჟა 23 მარტს.

ვექსელის კურსი 3 თვით:

ლონდონზე 10 გირვ. სტ.—ში	93,
ბერლინზე 100 მარკაში	45,
პარიზზე 100 ფრანკში	37,
ლონდონზე ჩეკები	94,
ბერლინზე „	46,
პარიზზე „	37,
ბირჟის დისკონტი	$5^{3}/_{4}$,—7

	მყიდვ.	გამყ.	გ[...]
	მ	ა ნ	ა
4% სახელმწიფო რენტა	—	—	96
$4^{1}/_{2}$% შინაგანი სესხ, 1893 წ.	—	—	100
4% გირავნ. ფურც. სახელ. საადგ. მამ. ბანკისა	—	96	
5% 1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	—	—	3[...]
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	284	—	
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	—	—	2[...]
$3^{1}/_{2}$% გირავ. ფურ. იმავე ბანკისა	—	—	
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის 5% გირავნ. ფურცლ	$92^{1}/_{2}$	—	
$4^{1}/_{2}$% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა	$86^{1}/_{2}$	—	
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის. 6% გირ. ფურცლ	—	—	
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	93	—	
5% ოპლიგაციები ტფ. საკრედიტო საზოგ.	—	—	9[...]
$4^{1}/_{2}$% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	$84^{1}/_{4}$	—	

განცხადებანი

თხზულება

თ. რ. ერისთავის

I ტომი

ფასი სამი აბაზი.

იყიდება ქართველთა ამხანაგობის კ[ანტორა]ში, ლორის მელიქოვის ქუჩ., ქვაშ[ვეთის] ეკკლესიის პირდაპირ.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Грузи[нское] Издательское Товарищество.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 26 Марта 1901 г.

სტამბა წიგნების გამომცემ. ქართ. ამხ—ბისა, ვანქის დიდი ქუჩა, № 27.